

مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

جواهر البلاغه

اطلاق و تقييد ۴

جلسه ۲۹

استاد رفعتی

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

تنبیها ت (تقیید به شرط)

۲- فرقی‌هایی که برای «إن» و «إذا» ذکر شد، گاهی خلاف آن اتفاق می‌افتد.

مثلاً گاهی «إذا» برای شرط مشکوک استفاده می‌شود، برای اغراضی، مثل:

الف- اشاره به اینکه در این شرط نباید کسی شک کند: **إذا كثر المطر في هذا العام أخصب الناس.**

ب- تغلیب مورد متصرف به شرط بر غیر متصرف به آن: **إذا لم تسافرا كان كذا.**

۳- از آنجایی که «إن» و «إذا» برای تعلیق جزاء بر حصول شرط در آینده هستند، شرط و جزاء

هریک از آنها باید جمله فعلیه استقبالیه لفظی و معنوی باشد و گاهی برای اغراضی فقط معنا

استقبالیه است، مثل:

الف- تفاعل: **إن عشت فعلت الخير.**

ب- قوت اسباب: **إن اشتریت كان كذا و كذا.**

ج- تنزیل قطعی الوقوع منزله الواقع: **إن مت كان میراثی للفقراء.**

۴- از آنجایی که «لو» برای شرط در ماضی است، جمله شرط و جزاء آن باید فعلیه و ماضی باشند.

اما گاهی برخلاف ظاهر، «لو» برای مضارع استفاده می‌شود، برای اغراضی، مثل:

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

الف- اشاره به اینکه مضارعی که «لو» بر آن داخل شده، معنای استمرار در گذشته دارد: **لو يطعیکم**

فی کثیر من الأمر لعنتم.

ب- تنزیل مضارع به منزله ماضی: **و لو تری إذ المجرمون ناکسو رؤوسهم عند ربهم.**

مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

تقیید به نفی

تقیید به نفی، برای سلب نسبت بر وجه خاصی است که هریک از حروف نفی هفت گانه افاده می کنند:
لا: برای نفی مطلق است.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv (در مضارع).

لات: نفی أحيان.

لن: نفی استقبال.

لم و لماً: نفی ماضی.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv